WIADOMOŚCI KRAJOZNAWCZE I TURYSTYCZNE

BIULETYN INFORMACYJNY POLSKIEGO TOW. KRAJOZNAWCZEGO

Członkowie P. T. K. otrzymują biuletyn bezpłatnie, korzystają ze zniżek na kolejach i w schroniskach!

Rok IV. Warszawa, styczeń 1933 № 1 (22)

KOMUNIKATY RADY GŁÓWNEJ P. T. K.

Prenumeratorzy „Ziemi", którzy opłacili pełną prenumeratę za rok 1932 i 1933 i nie zalegają z opłatami dawnemi otrzymują w ciągu roku 1933 „Bibljografję Ziemi za lata 1910—1932", opracowaną przez p. Stanisława Łozę. Konto P, K. O. „Ziemi" 27441.

Dr Franciszek Uhorczak, sekretarz Oddziału Lwowskiego P. T. K. przesłał Radzie Głównej niezwykle sumienny, wszechstronnie opracowany, zaopatrzony liczebnemi zestawieniami i wykresami, projekt wydawania „Ziemi" w ten sposób, aby pismo otrzymywali wszyscy członkowie P. T. K. bezpłatnie, co zamierza wprowadzić Rada Główna od roku 1934.

Zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P. T. K. odbędzie się w czerwcu b. r. w Bydgoszczy. Oddział P. T. K. w Bydgoszczy przygotowuje pomieszczenie na 750 osób i z okazji przygotowywanej na Zjazd Wystawy ogłosił I. konkurs fotografiki krajoznawczej. Obrady Zjazdu Kół wraz z wycieczkami, wieczornicą i t. p. trwać będzie cztery dni. Termin bliższy Zjazdu ustalony będzie w niedługim czasie.

Z ŻYCIA OKRĘGÓW I ODDZIAŁÓW P. T. K.

Grodno. Praca wznowionego w czerwcu Oddziału poszła w pierwszym rzędzie w kierunku wyszkolenia instruktorów-przewodników dla umożliwienia członkom dokładnego poznania bogatego w historyczne zabytki miasta. Nawiązano kontakt z Oddziałami, mającemi w programie wycieczki do Grodna i okolic; zorganizowano pod fachowem kierownictwem prof. Gasperskiego kurs dla przewodniczek — uczennic seminarjum żeńskiego, odbyto 7 wycieczek po Grodnie i szereg teoretycznych wykładów. Przyjęto wycieczki: dwie z Białegostoku, z Poznania, Krakowa, Piotrkowa, Suwałk, oprowadzano pojedyncze osoby. jak dziennikarzy, ułatwiano noclegi, wspólne obiady i odpoczynki, organizując jednocześnie dla przybyłych grup wycieczki statkiem w okolice Grodna, do Niemnowa i Kredowych Gór. Członkowie Koła poza wycieczkami do Niemnowa i Kredowych Gór wzięli udział w wycieczce do Gdyni na „Święto Morza", statkiem koło terytorjum litewskiego do Druskienik i w wycieczce do Żydowszczyzny, zorganizowanej przez Tow. Miłośników Przyrody. Wiele projektowanych i ogłaszanych wycieczek nie doszło, niestety, do skutku. Miejscowy „Dziennik Kresowy" podaje tygodniowe komunikaty o wycieczkach, sprawozdania z posiedzeń Zarządu, a w sezonie zimowym będzie drukował szereg krótkich protokułów w kąciku „Poznaj swój kraj", propagujących P. T. K. i nieznane, a piękne okolice Grodna.

Kielce. V Zjazd Okręgu Kieleckiego P. T. K. odbył się w Kielcach dn. 19.VI.32. Obecni byli pp. inż. M. Radwan, delegat Ostrowieckiego Oddziału, Stef. Kotarski, delegat Opatowskiego Oddziału oraz Edm. Massalski, Prezes Zarządu Okręgu i zarazem delegat Kieleckiego Oddziału. Reszta Oddziałów nieobecności swej nieusprawiedliwiła.

Delegaci dali ustne sprawozdania o stanie prac swych Oddziałów. Prezes Zarządu złożył oświadczenie, że Zarząd Okręgu nie spełnia w stosunku do Oddziałów i do Rady Głównej całości zadań przewidzianych w § 2 regulaminu z powodu zupełnego braku środków materjalnych spowodowanego tem, że Oddziały nie pamiętają o § 13 statutu P. T. K., który nakazuje im opłacać na rzecz Okręgu i Rady Głównej 25% rocznych składek członków Oddziałów. Na skutek tego oświadczenia zjazd apeluje do Zarządu Oddziałów, by o obowiązku dziesięciny nie zapominały.

Przyjęto do wiadomości deklarację Ostrowieckiego Oddziału, który podejmuje się opracować opis szlaków turystycznych terenu Gór Świętokrzyskich, zarówno już wykonanych jak i uchwalonych przez Zjazdy do wykonania. Opis ma być rozumowany w znaczeniu uzasadnienia wyboru trasy. W związku z tem Oddziały winny nadesłać do Prezydjum Zarządu Okręgu wszelkie dane potrzebne do takiego opisu.

Postanowiono zwrócić się do nowopowstałego Oddziału w Starachowicach z prośbą o wzięcie w swoją opiekę szlaku Wąchock — Św. Katarzyna z obowiązkiem wykończenia znakowania na przestrzeni Bodzentyn — Św. Katarzyna.

Uchwalono zwrócić się do Rady Głównej, by w swych publikacjach reklamowych nie pomijała wydawnictw Oddziałów Kieleckiego Okręgu.

Zdecydowano zalecić, by Zarządy Oddziałów potworzyły Koła działające na zewnątrz jako „Poradnie Turystyczne" w celu pomocy w zrealizowaniu planów

Biblioteka Jagiellońska

wycieczek, urządzanych przez oddzielne jednostki i różnorodne zrzeszenia.

W związku z 70-leciem Powstania Styczniowego postanowiono zalecić Oddziałom, by w r. 1933 przeprowadziły na swych terenach akcję znakowania miejsc pamiątkowych z powstania Styczniowego. Znakiem może być pomnik, krzyż, głaz czy tablica z napisem. Ufundowanie znaków należałoby połączyć z odpowiednią uroczystością.

Postanowiono przypomnieć Oddziałom, że do bardzo ważnych obowiązków Zarządów Oddziałów należy opiekować się istniejącemi na ich terenie Kołami Krajoznawczemi Młodzieży.

W Związku z projektowanemi przez Komitet Ochrony Puszczy Jodłowej osobnemi organizacjami młodzieży lub też temu celowi poświęconemi sekcjami w już istniejących organizacjach wysunął p. inż. M. Radwan pomysł urządzenia Zjazdu Opiekunów Kół Młodzieży z terenu Gór Świętokrzyskich.

Postanowiono urządzić na terenie Okręgu Okrężną Wystawę Ochrony Przyrody. Eksponatów udzieli Państwowa Rada Ochrony Przyrody w okresie zimowym Oddziały naszego Okręgu winny zgłosić do Prezydjum czy reflektują na taką wystawę u siebie. Jednocześnie Oddziały winny przygotowywać eksponaty z działu ochrony przyrody na swoim terenie.

Kraków. Oddział zorganizował 2.XII.32 zebranie członków i herbatkę, podczas której p. St. Muczkowski przedstawił wycieczkę na Kresy Wschodnie „w krzywem zwierciadle", w dn. 4.XII.32, członkowie zwiedzili Wystawę Wyspiańskiego, objaśnień udzielał dr T. Seweryn; w dn. 7.XII.32 zwiedzono kopalnię węgla i elektrownię w Jaworznie; w dn. 9.XII.32 odbyła się pod kierunkiem p. K. Łukaszewicza II wieczorna przechadzka po Krakowie. W dn. 11.XII.32 Oddział zorganizował wycieczkę członków w związku z otwarciem przeniesionego z Krakowa schroniska P. T. K.' do Zwardonia; tegoż dnia odbyło się otwarcie i poświęcenie wymienionego schroniska w Zwardoniu. W dn. 16.XII.32 odbył się odczyt prof. Sykutowskiego p. t. „Zwardoń i okolice jako tereny narciarskie" z obrazami świetlnemi. W dn. 20.XII.32 odbyło się zebranie uczestników I raidu narciarskiego proponowanego na 27-31.XII pod kierunkiem prof. dra Cotkiewicza.

Lublin. W dn. 11.XII.32 otworzył p. Kurator Okręgu Szkoln. Lubelskiego II wystawę Fotografiki w Lublinie, zorganizowaną przez Oddział w gmachu Kuratorjum (Lublin, ul. 3 maja Nr 6).

Lwów. Oddział, mający swą siedzibę w Hotelu Europejskim (Plac Marjacki 4, tel. 20-01), liczy obecnie 81 członków.

Łódź. W dn. 3.XII.32 odbyła się druga „herbatka towarzyska Oddziału". Jej atrakcję stanowił film z tegorocznej wycieczki Oddziału w Pieniny, nakręcony przez p. inż. Piatę. Objaśnień udzielał p. inż. H. Wendt. Śpiew p. Lisieckiej, muzyka p. Pawlikowskiej oraz gry towarzyskie dopełniły programu. Zarząd 15.XI.32 wybrał na wakujące od 1.VII.32 stanowisko prezesa p. M. Nalepińską, pełniącą od września tymczasowo obowiązki prezesa Oddziału, wobec dłuższego urlopu viceprezesa. Sekretarzem Zarządu został p. M. Dziergowski. W dn. 22.I.33 odbędzie się doroczne Walne Zebranie, któremu przedstawione będą do zatwierdzenia wnioski Zarządu

Poznań. Oddział urządził w październiku 1932 4 wycieczki z udziałem 49 osób, pieszo przebyta droga wynosi 94 km; przyjęto jedną wycieczkę z 18 uczestnikami.

Dn. 2.X.32 pod kierownictwem p. dr. T. Smoluchowskiego wycieczka wyjechała koleją do Bolechowa, skąd, po przeprawieniu się przez Wartę w Biedrusku, ruszyła brzegiem rzeki do Obornik. W drodze wycieczka dwukrotnie napotkała żmije gzygzakowate, które w okolicach Poznania są nadzwyczajną rzadkością. Pieszo przebyto 23 km. Dn. 9.X.32 mimo niepogody odbyła się wycieczka do Dopiewa, skąd droga prowadziła przez Otusz — Tomice — Stęszew—Łódź—Ludwikowo do Mosiny. Krajobraz tej przestrzeni bardzo malowniczy, teren mocno falisty, wiele lasów i osiem jezior. W lasach między Tomicami a Stęszewem znajduje się grodzisko przedhistoryczne. W Tomicach wycieczka zwiedziła gotycki kościół z r. 1463 z dwoma nagrobkami fundatora, Mikołaja Tomickiego, chorążego poznańskiego, jeden z piaskowca z XV w., drugi z r. 1524, przedstawia płytę spiżową, którą swemu ojcu położył biskup Piotr Tomicki. W Stęszewie zwiedzono kościół, gdzie znajdują się żelazne drzwi, przeniesione tu z średniowiecznego zamku Stęszewskich, po którym pozostał tylko nasyp. W Łodzi zwiedzono drewniany kościół z r. 1673, kryty strzechą. Pieszo przebyto 31 km. Prowadził sekretarz Oddziału. Dn. 16.10.32 urządzono wycieczkę do Wierzbicy, gdzie zwiedzono drewniany kościołek z grobowcem Cieszkowskiego i rzeźbami T. Lenartowicza. Wycieczka do lasów na Dziewiczej Górze dopełniła programu dnia. Pieszej drogi 18 km. Prowadził sekretarz Oddziału. Dn. 23.X.32 urządzono wycieczkę do lasów Kórnickich. Droga prowadziła do stacji kolejowej w Gębkach do Puszczykowa stale lasami. Pieszo przebyto 22 km, uczestników 20, prowadził sekretarz Oddziału. Dn. 28.X.32 przyjęto wycieczkę Szkoły Budowlanej w Katowicach, urządzającej naukową ekskursję po Polsce. Uczestnicy wycieczki, którym zależało przedewszystkiem na zwiedzeniu zabytków architektury w Poznaniu, zwiedzili kościoły: św. Jana, św. Kazimierza, św. Małgorzały, Katedrę, Kościół NP. Marji, ratusz, kościół farny, franciszkański, Bożego Ciała, Muzeum Wielkopolskie i gmachy po Powszechnej Wystawie Krajowej. Uczestników 14, prowadził sekretarz Oddziału.

Oddział urządził w listopadzie 1932 r. 5 wycieczek, w których wzięło udział 57 osób.

I. 6.XI.32 urządzono 2 wycieczki. Jedna pod kierownictwem dr. T. Smoluchowskiego udała się koleją do Pobiedzisk, skąd ruszyła poprzez lasy i brzegiem kilku jezior do stacji kolejowej Gułtowy, przebywając pieszo 26 klm. Druga pod kierownictwem sekretarza Oddziału udała się do Leszna i Kościana. W Lesznie zwiedzono zabytki architektury, mianowicie, wspaniały barokowy kościół parafjalny z nagrobkami Leszczyńskich, zbór ewangielicki, zbór kalwiński, cmentarze ewangielickie i kalwiński, gdzie zachowały się stylowe nagrobki od początku XVII w. i ratusz z galerją portretów Sułkowskich. W Kościanie wycieczka zwiedziła kościół farny,

odznaczający się ładną gotycką architekturą i posiadający mnóstwo cennych dzieł sztuki, z których na pierwsze miejsce wybija się gotycki ołtarz, przypisywany dawniej Witowi Stoszowi.

II. 13.XI.32 urządzono wycieczkę do Grodziska, gdzie zwiedzono kościół farny i słynne Browary Grodziskie. W kościele oglądnięto szczątki gotyckiego tryptyku i wspaniały obraz Rafała Hadziewicza w ołtarzu głównym.

III. 20.XI.32 urządzono wycieczkę do Szamotuł. Wycieczka zwiedziła cukrownię, nowocześnie urządzony młyn parowy, kolegjatę szamotulską, okazały gotyk z XV w. czarną wieżę, ongiś basztę obronną Górków, więzienie Halszki z Ostroga. Nadto wycieczka była obecna na widowisku regjonalnem p. t. „Wesele Szamotulskie". Widowisko to zostało odegrane przez wieśniaków powiatu Szamotulskiego w barwnych strojach ludowych z wiernem zachowaniem obyczai i obrzędów weselnych w Szamotulskiem.

IV. 27.XI.32 Oddział urządził wycieczkę do Środy, gdzie zwiedzono cukrownię, a następnie dobrze zachowany gotycki kościół parafjalny z XV wieku z renesansową kaplicą Gostomskich.

Oddział w porozumieniu z Oddziałem Poznańskim P. T. T. urządził w sezonie zimowym cykl odczytów z dziedziny krajoznawstwa i taternictwa. Odczyty odbywały się w każdą sobotę o godzinie 18-tej w sali Śniadeckich Col. Medicum Uniw. Poznańskiego.

I. 5.XI.32. Pierwszy odczyt p. t. „Brzegiem Polskiego Morza" wygłosił viceprezes Oddz. Poznańskiego P. T. K. p. prof. J. Kilarski. Prelegent oprowadził słuchaczy brzegiem Polskiego Morza, zaczynając od kamienia granicznego nad Piaśnicą, który nazwał najświętszym granicznym kamieniem Polski, poprzez wszystkie miejscowości kąpielowe, zatrzymał się dłużej przy opisaniu portu w Gdyni i zakończył pokazaniem ratusza gdańskiego, na którego wieży wznosi się złocista postać Zygmunta Augusta. Odczytu wysłuchało 211 osób.

II. 12 XI.32. Prezes Oddziału Poznańskiego P.T.T. p. dr T. Smoluchowski wygłosił odczyt p. t. „Wędrówki i spinaczki w Dolomitach Tyrolskich". Odczytu wysłuchało 150 osób.

III. 19.XI.32. Na zaproszenie Oddziału przybył do Poznania leśniczy Parku Narodowego w Białowieży p. R. Jasiński i wygłosił odczyt o Puszczy Białowieskiej. W świetnie ilustrowanym odczycie prelegent omówił znaczenie Parku Narodowego jako rezerwatu z punktu widzenia ochrony przyrody, badań naukowych i turystyki. Odczyt ten był zarazem przygotowaniem do projektowanej przez Oddział zimowej wycieczki do Białowieży. Słuchaczy 150.

IV. 26.XI.32.Z okazji 14-tej rocznicy obrony Lwowa p. prof. Kilarski wygłosił odczyt o Lwowie. Po krótkim wstępie historycznym, w którym prelegent omówił przedewszystkiem bohaterskie zmagania się kresowego grodu ze wschodnią nawałnicą, wyświetlił wielką ilość przezroczy, pokazując malownicze położenie Lwowa i jego zabytki architektury. Słuchaczy 145.

V. 3.XII.32. Na zaproszenie Oddziału p. Jerzy Golcz z Grenoble wygłosił odczyt p. t. „Polska wysokogórska wyprawa w Alpy Zachodnie". W odczycie ilustrowanym przezroczami, wypożyczonemi z francuskiego i włoskiego Klubu Alpejskiego, prelegent przedstawił sukcesy polskich taterników w Alpach Francuskich. Słuchaczy — 150.

VI. 10.XII.32. P. prof. dr Dedio wygłosił ilustrowany odczyt p. t. „Sycylja—kraj i zabytki", w którym omówił wrażenia ze swoich wycieczek po Sycylji, wyświetlił wiele przezroczy przedstawiających piękne krajobrazy Sycylji, bogactwo ruin starożytnej architektury i opisał wycieczkę na Etnę. Słuchaczy około 140.

Warszawa. Ministerstwo W. R. i O. P. wydało następująze orzeczenia o wydawnictwach Oddziału:

Dybczyński Tadeusz *Wycieczka do Kazimierza i Puław.* Bibljoteczka Wycieczkowa Nr. 3. Warszawa, 1926. Polskie Towarzystwo Krajoznawsze. 16-ka. Str. 27. L. 9014.

Książeczka należy do typu kieszonkowych przewodników, niezbędnych dla krajoznawcy, podejmującego samodzielną wycieczkę do jakiejś miejscowości. Informacyj tu bardzo wiele, podanych zwięźle a odnoszących sie nietylko do Kazimierza i Puław, ale i do wszystkich ważniejszych miejscowości okolicznych.

Wydanie poprawne, ozdobione dobremi zdjęciami fotograficznemi.

Książeczka dozwolona dla młodzieży od l. 15.

Frakowski Jan *Wycieczka szlakiem Unitów na Podlasiu.* Bibljoteka wycieczkowa Nr. 5. Warszawa 1927. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. Str. 39. L. 9015.

Jest to przewodnik turystyczny po ziemi Podlaskiej i jej ważniejszych miejscowościach jak Kodeń. Leśna, Janów, Biała. Autor podaje w ogólnych zarysach historję kraju, jego charakter pod względem geograficznym, wreszcie szereg informacyj, dotyczących zabytków kulturalnych. Pewne nieścisłości (Helena była żoną Aleksanora I, nie zaś Zygmunta I; obraz Matki Boskiej Kodeńskiej znajduje się już na miejscu) dadzą się z łatwością usunąć w następnem wydaniu.

Broszurka jest wydana starannie; ładny i trwały papier, druk ładny, liczne fotografje ożywiające całość. Ilość błędów korektorskich nieznaczna.

Książka dozwolona dla młodzieży od l, 15.

Janowski Aleksander *Wycieczka do Żelazowej Woli.* W-a 1926. Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. Bibljoteka Wycieczkowa Nr. 4. Brosz. Str. 10. L. 1930.

Dobry, krótki, łatwy do wzięcia na wycieczkę przewodniczek po drodze do miejsca urodzenia Fryderyka Szopena. Wydanie poprawne, ozdobione dobremi ilustracjami.

Książeczka dozwolona dla młodzieży od l. 15.

Wilno. Oddział Wileński P. T. K. zorganizował w październiku 1932 Koło Miłośników Wilna i Wileńszczyzny, jako Wileńskie Koło Sekcji Propagandy i Ochrony Swojszczyzny. W zebraniu organizacyjnem uczestniczyły 23 osoby. Pierwsze zebranie dyskusyjne Koła na temat: „O wygląd ulic Wileńskich" odbyło się w dn. 15 grudnia 1932 w lokalu Związku Zawodowego Literatów Polskich. W zebraniu uczestniczyło 60 osób, a w ożywionej dyskusji brało udział 17 osób. Uchwalono szereg konkretnych wniosków, których realizacją

zajmie się Zarząd Koła wspólnie ze specjalnemi Komisjami.

W dn. 10, 11, 17 i 18 grudnia 1932 zorganizowano wycieczki na teren prac konserwacyjnych w Bazylice Wileńskiej dla członków Towarzytwa i gości. W wycieczkach tych uczestniczyło około 500 osób. Goście składali opłaty, które (w sumie 105 zł. 85 gr.) przekazano Komitetowi Ratowania Bazyliki Wileńskiej.

Dn. 15 stycznia odbędzie się wycieczka do kościoła pofranciszkańskiego w Wilnie (wnętrze, magazyny archiwalne, nowoodkryte malowidła sklepienne). Dn. 19 stycznia odbędzie się II zebranie dyskusyjne na temat: „Najbliższe rocznice (Stefana Batorego i Lwa Sapiehy)".

Do prezydjum Koła Miłośników Wilna i Wileńszczyzny wchodzą: dr. St. Lorentz (prezes), p. M. Znamierowska-Prüfferowa, arch. S. Narębski, prof. Bułhak, atr. mal. Hoppen i prof. Morelowski.

Do Oddziału Wileńskiego P. T. K. zapisało się w ciągu ostatnich 2 miesięcy około 30 nowych członków.

Włocławek. Oddział Kujawski P. T. K. urządził w maju i czerwcu 1932 dwie wystawy obrazów, będących w posiadaniu mieszkańców m. Włocławka. Wystawy przedstawiały się imponująco. Każda liczyła przeszło 200 sztuk dzieł malarskich wysokiej wartości mistrzów polskich i obcych. Wystawy zwiedziło około 2.000 osób.

Z projektowanych wycieczek doszła do skutku tylko wycieczka do Nieszawy (miejsca urodzenia ś. p. St. Noakowskiego) i Ciechocinka 26 osób, pozostałe: do Płocka i Gostynina oraz wycieczka nad morze nie odbyły się z powodu małej ilości zgłoszeń.

Oddział Kujawski ukończył całkowicie prace nad zbieraniem materjału do *Słownika Geograficznego* z pow. Włocławkiego i m. Włocławka.

Radcą prawnym Oddziału Kujawskiego został honorowo p. mecenas W. Białoskórski.

W dniu 9.X społeczeństwo włocławskie żegnało pp. inż. Olszakowskich, którzy po 45-ciu latach wielce owocnej pracy społecznej i kulturalnej, opuszczają na zawsze m. Włocławek, przenosząc się do Warszawy.

Pożegnanie pp. Olszakowskich odbyło się w siedzibie Oddziału Kujawskiego T-wa Krajoznawczego, którego prezesem jest p. inż. A. Olszakowski.

Nastrój uroczystości był nadzwyczaj serdeczny. Na szereg licznych przemówień w imieniu różnych towarzystw odpowiedział p. prezes Olszakowski, podkreślając w swem przemówieniu gorące przywiązanie do Oddziału Kujawskiego.

Pp. Prezes. Olszakowscy przeznaczyli fundusz, zebrany do Ich dyspozycji w kwocie zł. 310.—, powiększony osobistą ofiarą o zł. 50.— na potrzeby Oddziału Kujawskiego P. T. K.

Na życzenie Zarządu p. Olszakowski pozostaje nadal prezesem Oddziału Kujawskiego do końca kadencji t. j. do r. 1933, w którym Oddział Kujawski będzie obchodził 25-letni jubileusz swego istnienia.

Wołkowysk. Rada Główna P. T. K. postanowiła zawiesić bezczynny Zarząd Oddziału i powierzyła czasowe kierownictwo sprawami Oddziału p. inż Czesławowi Budzynie Dawidowskiemu, który zajmie się w najbliższym czasie przeprowadzeniem walnego zebrania i dokonaniem wyborów nowego Zarządu.

Żnin. Zarząd Oddziału Pałuckiego odbył w dn. 19.X.32 zebranie organizacyjne. Nowy Zarząd ukonstytuował się następująco: pp.: dyr. J. Słomka, prezes, Łaszczak, viceprezes, Br. Lewandowski, sekretarz, p. A. Ksycki, skarbnik, p. O. Kniaziówna, bibljotekarka. Komisję rewizyjną stanowią: pp. J. Teodorczyk, R. Piotrowicz i St. Zataj. Oddział liczy obecnie 40 członków.

KALENDARZYK KRAJOZNAWCZY.

ODCZYTY.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

4.I. Z Warszawy do Paryża na motocyklu, wygł. prof. dr M. Sokołowski.
11.I. Wielki ołtarz Wita Stosza w kościele Marjackim, wygł. p. konserwator J. Remer.
18.I. Na kajaku przez Szuwary i puszcze, wygł. p. Wł. Stępowski.
25.I. Krajoznawcza kronika filmowa, pokaże p. A. Wisłocki.
1.II. Architektura i sztuką murzyńska, wygł. dr H. Lauterbach.

ŻYCIE TOWARZYSKIE ODDZ. WARSZAWSKIEGO.

Prócz zebrań towarzyskich, które będą się odbywały w każdy poniedziałek o g. 8 w. Komisja Towarzyska organizuje w dn. 14 i 28 stycznia *karnawałowe wieczory towarzyskie od godz. 9 wieczorem.*

WYCIECZKI.

Oddział P. T. K. w Poznaniu.

I. 5—10.I.33. Białowieża, Białystok, Warszawa, prow. p. Fr. Jaśkowiak.
II. 15.I.33. Nowa Elektrownia, Port Miejski w Poznaniu i synagoga. Zbiórka na Tamie Garbarskiej na końcowym przystanku tramwaju Nr. 6 o g. 10. Prow. p. Fr. Jaśkowiak.
III. 29.I.33. Szlakiem Trzech Hostyj: kościół księży Jezuitów, kaplica Krwi Chrystusowej, kościół Bożego Ciała — 3 kościoły związane ze sobą legendą o Trzech Hostjach, pozatem ewagielicki kościół św. Krzyża i kościół Bernardynów. Zbiórka przed kościołem Księży Jezuitów o godz. 12.20, prow. p. Fr. Jaśkowiak.

Oddział P. T. K. w Warszawie.

22.I.33. Katedra, podziemia, skarbiec, prow. p.Grujanka.
29.I.33. Gmach Min. Oświaty. Godz. 11 m. 30, członkowie 25 gr., goście 50 gr., prow. p. H. Marcoin.
2.II.33. Gmach Dyrekcji Kolei Państw. na Pradze. Zapisy na miejscu, główne wejście, członkowie 25 gr., goście 50 gr., prow. p. A. Luboiński.
5.II.33. Instytut Radowy im. Curie-Skłodowskiej, godz. 11-ta, punkt zborny na miejscu., członkowie 25 gr., goście 50.
12.II.33. Instytut Propagandy Sztuki, godz. 11-ta, prow. p. Z. Drzewiczewska.
19.II.33. Zamek. Godz. 11 m. 30, prow. p. M. Grujanka.

Redakcja i Administracja w Warszawie, ul. Karowa 31, tel. 642-50.

Redaktor odpow.: **Aleksander Patkowski.** Wydawca: **Polskie Tow. Krajoznawcze.**

Druk. Jan Świętoński i S-ka, Warszawa, Kopernika 34. Telefon 407-50.